

BØRN, UNGE, FORÆLDRE

LEDSAGEORDNING

FOR BØRN OG UNGE
MED FYSISK ELLER PSYKISK HANDICAP

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord.....	3
Hvem kan få en ledsager?	4
Hvad kan du bruge din ledsager til?.....	5
Hvor mange ledsagertimer kan du få?	7
Hvem betaler for din ledsager?	9
Hvad skal din ledsager kunne?	10
Hvordan søger du en ledsager?	12
Hvis du vil klage?	13
Henvisning.....	14

FORORD

”

Sara på 16 år, har haft ledsagelse i 1 ½ år. Sara er spastisk lammet.

Sara synes, at hendes forældre nærmest var hendes skygge, og at hun ikke kunne gøre eller sige noget, uden at de var inde over. Og så er det svært at møde nye venner eller bare snakke fortroligt med sine veninder. Hun synes det er meget bedre nu, hvor hun kan tage af sted med sin ledsager.*

Er du mellem 12 og 18 år, skal kommunen tilbyde dig en ledsager, hvis du, på grund af fysisk eller psykisk handicap, ikke kan komme uden for hjemmet, uden at bede dine forældre om hjælp. Ledsageordningen skal give dig bedre mulighed for at leve et liv ligesom andre børn og unge og sikre, at du kan være selvstændig og uafhængig af hjælp fra dine forældre.

* Både Sara og de andre børn og unge, der omtales i denne pjece, er fiktive personer og de enkelte cases er formuleret af forfatterne. Men casene bygger på erfaringer og virkelige begivenheder fortalt af forskellige unge, der har haft en ledsager.

HVEM KAN FÅ EN LEDSAGER?

Kommunen skal tilbyde dig en ledsager, hvis du er mellem 12 og 18 år og har en 'betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne', der gør, at du ikke kan færdes ude alene uden støtte fra en anden person. Det kan du læse mere om i '*Bekendtgørelse om betingelser for ledsagerordningen efter Serviceloven*'.

Se: www.retsinformation.dk.

Du kan få en ledsager, hvis du for eksempel har et synshandicap, et hørehandicap eller et bevægelseshandicap. Det kan også være, hvis du har en hjerneskade, udviklingsforstyrrelser eller udviklingshæmning.

Hvis du er i tvivl om du er i målgruppen, så kontakt din kommune

Det er din kommune, der afgør, om du opfylder kravene.

Hvis du skal have en ledsager, skal du selv kunne fortælle, hvilke aktiviteter du ønsker, din ledsager skal tage med til.

DET MED SMÅT

- Du kan ikke få en ledsager, hvis du er anbragt uden for hjemmet på en døgninstitution, på et opholdssted eller i en familiepleje.
- Du kan ikke få en ledsager, hvis din nedsatte funktionsevne skyldes en sindslidelse eller dine sociale forhold.
- Du skal også være opmærksom på, at du normalt ikke kan pege på en ledsager fra din nærmeste familie eller med en meget tæt tilknytning til dig, fordi ledsagerordningen går ud på, at du skal være mere uafhængig af familie og venner, når du skal deltage i aktiviteter.

HVAD KAN DU BRUGE DIN LEDSAGER TIL?

Lasse er 13 år og udviklingshæmmet. Han har under forsøgsordningen haft Jacob som ledsager.

Lasse bestemmer, hvad de skal lave, og de tager ofte i svømmehallen. Når ledsageren er med, er Lasse mere modig, end når han er sammen med forældrene.

Lasse synes det er sjovt, når Jacob er med i svømmehallen. Han kan især godt lide, når de kører på ruchebanen sammen.

Lasses mor har også været utrolig glad for ordningen.

Lasses mor synes der er sket rigtig meget efter bare et halvt år, hvor Lasse har været sammen med Jacob. Hun erkender, at hun nok har været lidt pylret og pakket Lasse for meget ind, og kan se, at han har godt af at være sammen med en jævnaldrende.

Du bestemmer selv, hvilke aktiviteter du tager din ledsager med til.

Du kan for eksempel vælge at tage din ledsager med til sportsarrangementer, til koncerter eller i biografen. Du kan tage din ledsager med til fritidsaktiviteter som svømning, spejder, musik og fodbold, og til at gå ture eller cykle, hvis det er det, du har lyst til. Du kan også tage din ledsager med til fødselsdage eller til at besøge venner og familie. Eller du kan bede ledsageren om at følge med dig ud og handle, købe gaver, shoppe, eller bare hænge ud med vennerne.

Din ledsager kan hjælpe dig på forskellige måder alt efter, hvad du har brug for. Er du for eksempel blind eller svagtsynet, kan ledsageren hjælpe dig med indkøb. Du kan få hjælp med kørestolen eller hjælp med overtøjet, hvis du har brug for dét. Du kan også tage din ledsager med i klubben og spille kort. Og din ledsager kan være med, når du har aftalt at læse lektier med en skolekammerat, eller når du skal se DVD film med en ven.

Du kan også tage din ledsager med på ture af flere dages varighed – for eksempel en weekend eller et kortvarigt ferieophold både i udlandet eller andre steder i Danmark.

Rikke er 14 år og har ADHD. Hun har Mette på 19 år, som ledsager.

Rikke går til spejder og kender Mette derfra. Det var Rikke selv, der foreslog Mette som ledsager, da hun fik tilbuddet om at være med i forsøgsordningen.

De første måneder brugte Rikke stort set kun sine ledsagetimer i forbindelse med spejder, men nu bruger hun også timerne til andre aktiviteter. For nylig kunne Rikke godt tænke sig at holde en fest for sine spejdervenner – og det hjalp Mette hende med.

Rikke synes det går meget bedre med de andre piger, når Mette er med til spejder. Hun er glad for at have Mette ved sin side. Mette er rigtig god at tale med om alle mulige forskellige ting. Rikke tror, det er fordi, det ikke er så længe siden, Mette selv har været 14 år. Derfor kan Mette godt huske, hvordan det er.

DET MED SMÅT

- Din ledsager kan være et supplement til anden hjælp, du kan få, og ledsageren skal ikke fungere som kontaktperson, besøgsven eller lektiehjælp for dig. Din ledsager skal hverken passe dig eller udføre praktisk hjælp hjemme hos dig.
- Din ledsager er heller ikke en socialpædagogisk støtte og skal ikke være pædagog for dig. Det betyder, at din ledsager må hjælpe og guide dig, men ikke opdrage dig eller arbejde efter nogle pædagogiske mål.
- Ledsageren skal normalt heller ikke bruges til nødvendige lægebesøg, undersøgelser eller lignende.
- Ledsageren er tænkt som en hjælp til, at du kommer ud hjemmefra og skal derfor ikke lave aktiviteter sammen med dig hverken hjemme hos dig selv eller ude.

HVOR MANGE LEDSAGETIMER KAN DU FÅ?

Du kan få op til 15 timer med en ledsager om måneden. Det vil sige cirka 3½ time om ugen. Planlægningen af timerne skal du aftale med dine forældre, ledsageren og kommunen. Du bør tage en snak med din ledsager om, hvornår og til hvad du ønsker ledsagelse. Der er i udgangspunktet ingen begrænsninger.

Hvis du gerne vil have din ledsager med på ferie, weekendtur eller til aktiviteter over flere dage, kan du efter aftale med kommunen spare led-

sagetimer op. Du kan maksimalt spare 90 timer op på 6 måneder. Opsparede timer, der ikke er brugt efter 6 måneder, bortfalder.

Du kan ikke bruge ledsagetimer forud.

Du skal være opmærksom på, at hvis I rejser uden for dit lokalområde, vil ledsagerens timer til hjemrejse, ventetid eller overnatning tælle som ledsagetimer.

HVEM BETALER FOR DIN LEDSAGER?

Din kommune betaler din ledsagers løn.

Men du skal selv betale for både dine egne og ledsagerens øvrige udgifter til de aktiviteter, I laver. Hvis du for eksempel vil tage din ledsager med i biografen, på restaurant eller i svømmehal, betaler du for både dig selv og din ledsagers udgifter til billet, mad og andre ting.

Du skal også dække udgifter til transport for både dig og din ledsager, når I er sammen.

Du kan få dækket et beløb på op til 797 kr. om året (2012-priser), hvis du kan vise, at du har haft udgifterne. Beløbet bliver udbetalt samlet en gang om året. Du kan finde et ansøgningsskema på www.borger.dk.

Udover dette beløb kan kommunen i særlige situationer give ekstra hjælp til rimelige udgifter til transport og aktiviteter for din ledsager. Kommunen vil i hver enkelt situation vurdere, om du kan få ekstra hjælp. Det årlige beløb på 797 kr. (2012) skal ikke være opbrugt, før kommunen yder hjælp i forbindelse med enkelte ledsageopgaver.

Danske Handicaporganisationers brugerservice udsteder et ledsagekort, der dokumenterer, at indehaveren har behov for ledsagelse ved færden i det offentlige rum. Kortet giver adgang til rabat på offentlig transport og på forskellige kulturinstitutioner som museer, teatre og forlystelsesparker.

Se mere om ordningen på :
www.handicap.dk/brugerservice/ledsagekort

HVAD SKAL DIN LEDSAGER KUNNE?

Sebastian er 14 år og har Downs Syndrom. Han har i 9 måneder haft Rasmus på 18 år som ledsager.

Sebastian har altid været glad for fodbold. Han elsker både selv at spille og se det lokale superligaholds kampe. Sebastian fik kontakt til Rasmus gennem kommunen. Rasmus har selv spillet elitefodbold.

Sebastian synes det er godt med Rasmus som ledsager, fordi Rasmus er god til at spille fodbold, og fordi han vil tage med ham ud og se fodbold. De holder med det samme fodboldhold. En gang sad Sebastian og Rasmus og drak en sodavand efter kampen. Så kom en

af superligaspillerne, som Rasmus kender, og Sebastian fik både autografer og der blev taget billeder.

Hverken Sebastian eller familien kendte Rasmus i forvejen. Men kommunen var både omhyggelig med at finde den rette person og med instruktionen af Rasmus.

Sebastians far var i starten noget betænkelig ved at lade Sebastian være alene med så ung en fyr som Rasmus, men da faderen syntes, Rasmus virkede fornuftig og da Sebastian kunne lide Rasmus fra starten, var det jo det vigtigste.

Din ledsager skal være en person, du har lyst til at være sammen med.

Du skal blandt andet tænke over følgende, når du skal søge om at få en ledsager:

Har det betydning for dig, om din ledsager har samme køn som dig?

Har det betydning for dig, hvor gammel din ledsager er?

Har det betydning for dig, hvor fleksibel din ledsager er?

Hvis dine aktiviteter ligger på forskellige tidspunkter, er det vigtigt, at du søger en ledsager, der har mulighed for at lave aftaler på forskellige tidspunkter – også ind imellem mere spontant – dag, aften og weekend. I den forbindelse kan det også betyde noget, at din ledsager ikke bor for langt væk, så det bliver for kompliceret at mødes.

Har det betydning for dig, at din ledsager har samme interesser som dig?

Det kan være svært at snakke om heste og ridning med en ledsager, der er bange for heste. Og det kan være svært at snakke fodbold med en ledsager, der aldrig har set en fodboldkamp. Du bør overveje, om du har nogle særlige interesser, som det er vigtigt for dig, at din ledsager deler med dig.

DET MED SMÅT

- Kommunen skal sørge for, at din ledsager får den nødvendige instruktion til arbejdet som ledsager. Det skal kommunen, uanset om det er en ledsager, som du selv har ønsket eller en ledsager, som kommunen har fundet til dig.
- Din ledsager skal blandt andet vide noget om dine særlige behov, og hvordan vedkommende bedst hjælper dig.

HVORDAN SØGER DU EN LEDSAGER?

Du kan søge om at få en ledsager gennem din kommune.

Hvis du har ret til at få en ledsager, kan du enten selv vælge ledsageren, eller du kan bede kommunen om at finde en ledsager til dig. Kommunen skal i begge tilfælde godkende og ansætte ledsageren.

Du og dine forældre kan henvende jer personligt til din kommune, eller du kan ansøge din kommune om en ledsager via www.borger.dk. På ansøgningsskemaet skal du blandt andet oplyse, hvilke aktiviteter du ønsker, din ledsager skal med til, hvorfor du har brug for en ledsager, hvilke hjælpemidler du benytter og gerne navnet på en person, du gerne vil have skal være din ledsager.

HVIS DU VIL KLAGE?

Hvis du ikke får den ledsageordning, som du har ansøgt om, kan du klage til kommunen inden 4 uger fra den dag, hvor du modtager afslaget. Derefter sender kommunen din klage med de tilhørende papirer videre til Det Sociale Nævn. Afgørelser fra Det Sociale Nævn kan ankes ved Ankestyrelsen, som vurderer, om en sag har principiel eller generel betydning.

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DUKH, kan give dig uvildig rådgivning, hvis din sag er gået i hårdknude, eller du føler dig uretfærdigt behandlet.

Se: www.dukh.dk.

HENVISNING

Socialstyrelsen:

www.socialstyrelsen.dk.

Søg på: 'Ledsageordning'.

Danske Handicaporganisationer

www.handicap.dk

Den uvildige konsulentordning på Handicapom-

rådet DUKH www.dukh.dk

Ledsagerkort:

www.handicap.dk/brugerservice/ledsagerkort

Ansøgningskemaer:

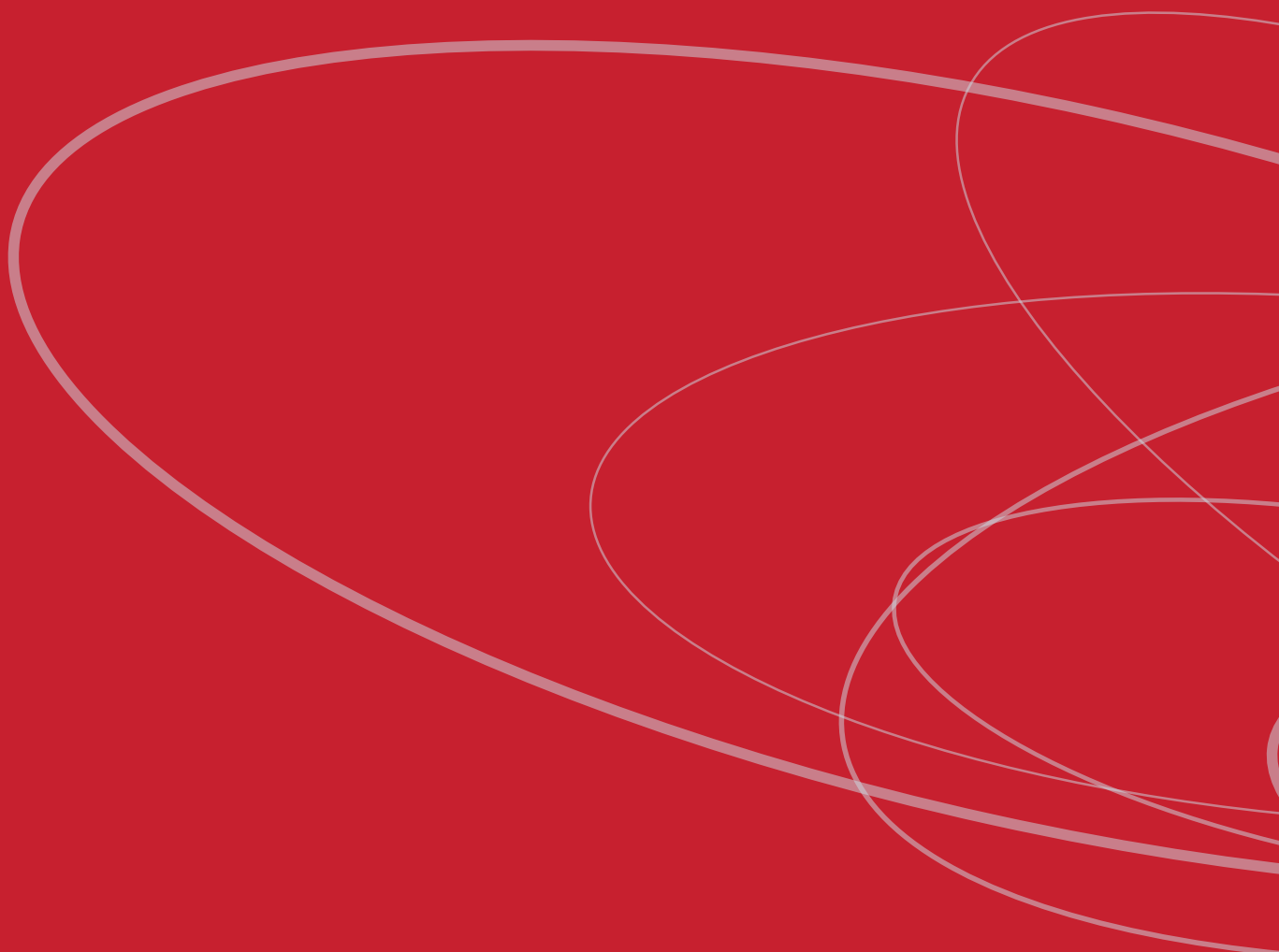
www.borger.dk. Søg på 'Ledsageordning'.

Bekendtgørelse om betingelser for ledsageordningen efter Serviceloven. Nr. 235 af 9. marts 2012.

www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=140820

Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til Serviceloven)

www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=135540

LEDSAGERORDNING

FOR BØRN OG UNGE MED FYSISK ELLER PSYKISK HANDICAP

Er du mellem 12 og 18 år, og kan du ikke tage ud alene på grund af et fysisk eller psykisk handicap, skal kommunen tilbyde dig 15 timer om måneden med en ledsager. Sammen med din ledsager kan du tage til fritidsaktiviteter, i biografen eller hænge ud med vennerne.

Ledsageordningen giver dig mulighed for selv at deltage i aktiviteter, uden du skal være afhængig af, at dine forældre eller søskende følger dig.

I denne pjece kan du og dine forældre læse mere om:

- hvem, der kan få en ledsager
- hvad du kan bruge din ledsager til
- hvor mange ledsagertimer, du kan få
- hvem, der betaler for din ledsager
- hvad din ledsager skal kunne
- hvordan du søger en ledsager

SOCIALSTYRELSEN